

Ohje toiminta-avustuksista, kumppanuusavustuksista ja yhteistyösopimuksista

Kymenlaakson hyvinvointialueen järjestöavustukset

Alkaen vuoden 2025 avustukset

Sisällys

1. Johdanto ja soveltamisala	1
2. Sosiaali- ja terveystalvuuista haettavat avustukset.....	2
3. Järjestöavustusten myöntämisen yleiset ehdot ja periaatteet.....	3
4. Järjestöavustuksien haku ja maksatus.....	5

Laatijat Marjo Seuri, Sanna Koste, Heli Kainulainen

Versio 1.0

Hyväksyjä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 23.5.2024

1. Johdanto ja soveltamisala

Hyvinvointialue voi myöntää avustuksia sellaiseen hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävään toimintaan, joka täydentää hyvinvointialueen muita lakisääteisiä tehtäviä. Hyvinvointialueen on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) § 6 ja § 7). Hallituksen esityksen HE 241/2020 § 6 mukaan tämä voi tarkoittaa esimerkiksi toimitilojen luovuttamista järjestöjen käyttöön ja/tai hyvinvointialueen harkinnan mukaan myös avustusten myöntämistä järjestöille.

Tässä ohjeessa määritetään yleiset periaatteet ja menettelytavat, joita noudatetaan Kymenlaakson hyvinvointialueen myöntäessä avustuksia. Ohjeen tarkoituksena on taata yhtenäinen avustusten myöntämisen menettely ja toimia apuna avustushakemusten käsittelyssä. Ohjetta sovelletaan Kymenlaakson hyvinvointialueella avustushakemusten käsittelyssä, avustusten myöntämisessä ja maksamisessa sekä avustusten käytön valvonnassa alkaen vuoden 2025 avustuksissa.

Avustustoiminta on aina kohdennettua ja harkinnanvaraista. Avustusten myöntämistä ohjaavat kansallisten ja EU:n säädösten lisäksi vuosittain vahvistettava hyvinvointialueen talousarvio sekä tämä avustusten yleisohje.

Avustettavan toiminnan tulee edistää Kymenlaakson hyvinvointialueen strategian sekä alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön (hyte) tavoitteiden toteutumista. Hyvinvointialueen strategian mukaan yhdessä tekeminen ja kumppanuus kuntien, järjestöjen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa turvaa laaja-alaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen Kymenlaakson alueella.

Avustettavan toiminnan tulee olla lähtökohtaisesti avointa kaikille Kymenlaakson asukkaille ja/tai asiakkaille eikä toimintaan osallistuminen edellytä jäsenyyttä.

Avustuksia voidaan myöntää hyvinvointialueen talousarviossa vahvistetun määrärahan puitteissa. Avustusta voi saada korkeintaan sen määrän, mitä järjestö on hakenut.

Hyvinvointialueen hallintosäännön § 12 mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta (Hyte-lautakunta) päättää määrärahojen puitteissa järjestöjen toiminta-avustuksista sekä kumppanuussopimuksista hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen ja osallisuuden lisäämisen käyttötarkoituksiin sekä muihin hyvinvointialueen strategioiden mukaisiin toimintoihin. Hyte-lautakunta voi linjata avustustoiminnan erityiset painopisteet.

Avustusta saaneen yhteisön edellytetään julkaistavan joko toimintakertomuksessaan tai muulla avustuksen myöntäjän edellyttämällä tavalla, että yhteisö on saanut hyvinvointialueelta avustusta.

2. Sosiaali- ja terveystalvveluista haettavat avustukset

Kymenlaakson hyvinvointialue myöntää vuosittain harkinnanvaraisia avustuksia talousarvioon varatuista määrärahoista. Ohje ei koske rahastojen tuotoista tai testamentista jaettavia avustuksia. Nämä kohdennetaan testamentin ehtojen mukaisesti.

Avustusta harkittaessa huomioidaan yhdistyksen tai toimijan saamat muut avustukset ja hyvinvointialueelta saatu muu tuki sekä toimijan itsensä maksettavaksi jäävät kustannukset. Päällekkäistä rahoitusta ei hyväksytä, mutta muut järjestöavustukset (esim. STEA tai ESR) voivat olla täydentävänä rahoitusosuutena.

Järjestöavustukset ovat harkinnanvaraisia ja ne jakautuvat toiminta-avustuksiin, kumppanuusavustuksiin ja yhteistyösopimuksiin.

Toiminta-avustus

Toiminta-avustus on yhdistysten vuosittaiseen toimintaan liittyvää avustusta paikallisella tasolla. Tämä voi pitää sisällään yhdistyksen toiminnan perustehtäviä, ohjaajakuluja ja niitä kuluja, jotka edesauttavat yhdistyksen toimintaa toteuttamaan hyvinvointialueen strategisia tavoitteita. Avustuspäätös tehdään hakemusten ja käsittelyn perusteella. Hakuaika ilmoitetaan erikseen. Päätöksen toiminta-avustuksesta tekee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta.

- Toiminta-avustuksia voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen toiminnan tukemiseen. Toiminta-avustusta voidaan harkinnanvaraisesti myöntää myös häiriötilanteisiin liittyvään toimintaan. Toiminta-avustusten haku on kerran vuodessa.
- Hyvinvointialue jakaa toiminta-avustuksiin varatut määrärahat ehdot täyttävien toimintojen kesken kokonaisharkinnan perusteella.

Kumppanuusavustus

Kumppanuusavustus tarkoittaa laaja-alaista toimintaa, joka edesauttaa hyvinvointialueen strategian mukaista toimintaa ja tukee vahvasti hyvinvointialueen omia asiakasprosesseja. Toiminta kohdistuu koko maakunnan alueelle. Avustuspäätös tehdään hakemusten ja käsittelyn perusteella. Avustuksen myöntämisessä pyydetään kannanotto toimialoilta, jotka neuvottelevat tarvittavista yhteistyökäytännöistä avustettavan järjestön kanssa huomioiden sujuvat asiakas- ja palveluprosessit. Hakuaika ilmoitetaan erikseen.

Päätöksen kumppanuusavustuksesta tekee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta.

- Kumppanuusavustukset pitävät hyvinvointialueen näkökulmasta sisällään ne keskeiset yhteistyökumppanit, joiden kanssa hyvinvointialue tekee kiinteästi yhteistyötä. Kumppanuusavustuksilla hyvinvointialue sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja

neuvottelevaan avustamiseen. Tavoitteena on kehittää yhdessä maakunnan asukkaiden sosiaali- ja terveystalvveluita ja/tai hyvinvointia ja terveyttä tukevia toimintoja.

- Kumppanuusavustuksilla on samat yleisehdot ja periaatteet kuin toiminta-avustuksilla, mutta niissä on kyse toiminnasta, jonka perusrahoitus tulee esimerkiksi STEAlta tai ESR-hankerahoituksena ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii tällöin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Avustus myönnetään kokonais-harkinnan perusteella.

Yhteistyösopimus

Yhteistyösopimus toimii hyvinvointialueen lausuntona järjestölle rahoituksen hakemisessa.

Hyvinvointialue voi yhteistyösopimuksella puoltaa toimintaa, johon hakija hakee hankeavustusta esimerkiksi Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta. Yhteistyösopimusta voi edeltää joissakin tapauksissa aiesopimus.

Toimialat vastaavat yhteistyö- ja aiesopimuksista.

Järjestöavustusta ei myönnetä:

- toimintaan, joka on suoraan sidoksissa liiketoimintaan, ellei laissa toisin määrätä
- samaan toimintaan, jota hyvinvointialue hankkii ostopalveluna
- yksittäisiin tilaisuuksiin, kahvitarjoiluihin
- järjestön yleisiin markkinointikuluihin sekä materiaalin painatus- ja julkaisukuluihin (pois lukien tuettavan toiminnan kulut)

Pääsääntöisesti järjestöavustusta ei myönnetä erikseen haettuna pysyvään vuokraan. Sitä voidaan kuitenkin myöntää, mikäli se on perusteltua järjestön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tai muista painavista syistä.

Ohjetta ei sovelleta muuhun alueen myöntämään tukeen eli yrityksiin tai yksittäisiin henkilöihin kohdistuviin avustuksiin, kuten jäsenmaksut, edustusmatkat, hyvinvointialueen edelleen jakamat avustukset tai osallistuva budjetointi.

Kunnat tukevat taloudellisesti omalla alueella toimivia järjestöjä omien sovittujen järjestöavustuskriteerien ja sopimusten mukaisesti.

Pelastustoimen avustuksista vastaa pelastustoimi.

3. Järjestöavustusten myöntämisen yleiset ehdot ja periaatteet

1. Avustettavien yhteisöjen tulee toiminnassa noudattaa voimassa olevia lakeja ja asetuksia sekä hyviä tapoja.
2. Avustettavan toiminnan tulee kohdistua hyvinvointialueen asukkaisiin, alueella tapahtuvaan toimintaan tai hyvinvointialuetta muutoin hyödyttävään toimintaan. Avustuksen hakijan on

yksilöitävä millä alueella toimintaa järjestetään ja ketkä palvelua käyttävät. Järjestöavustusta myönnetään lähtökohtaisesti rekisteröidyille yhdistyksille, joiden kotipaikka on hyvinvointialueella.

3. Järjestöavustusta voidaan myöntää rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille, joiden tehtävänä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen. Rekisteröidyn oikeushenkilön tulee olla merkittynä yhdistysrekisteriin. Tukea voidaan myöntää rekisteröitymistä seuraavana vuonna. Hyte-lautakunta voi harkintansa mukaan perustellusti tehdä poikkeuksia ehtoon.
4. Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää Kymenlaakson hyvinvointialueen strategian mukaista toimintaa ja hyte-tavoitteiden toteutumista. Lisäksi kiinnitetään huomiota avustettavan toiminnan suunnitelmallisuuteen, omaan rahoitukseen sekä hyvinvointialueen edellisinä vuosina myöntämien avustusten käyttötarkoituksen toteutumiseen. Avustettavan toiminnan rahoitus-suunnitelman tulee olla hyväksyttävä. Harkinnassa otetaan huomioon avustettavasta toiminnasta saatavat tulot sekä muu rahoitus esim. julkinen tuki. Yhdistyksen, yhteisön tai yksityisen tulee antaa hakemuksessa riittävä tieto rahan käyttötarkoituksesta sekä liittää mukaan kuluvan vuoden talousarvio ja toimintasuunnitelma.
5. Järjestöavustusta saadaan käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen. Jos avustuspäätöksessä ei ole tarkemmin yksilöity järjestöavustuksen käyttötarkoitusta, on sitä käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen. Järjestöavustusta ei saa käyttää yhteisön varainhankinnan tai liike- ja sijoitustoiminnan menoihin eikä yhteisön rahoitusomaisuuden tai muiden pitkäaikaisten sijoitusten lisäämiseen.
6. Järjestöavustuksen määrää harkittaessa toiminnasta aiheutuvina kustannuksina ei oteta huomioon lainojen lyhennyksiä, korkoja eikä poistoja, arvonalennuksia, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kuluihin. Hyväksyttävinä kustannuksina ei pidetä myöskään perintäkuluja eikä alkoholitarjoilukuluja.
7. Järjestöavustuksia ei myönnetä järjestöille edelleen jaettavaksi eikä myöskään valtakunnallisille keskusjärjestöille. Jos valtakunnallinen keskusjärjestö ylläpitää hyvinvointialueen hyväksi sellaista toimintaa, jonka tukemisen hyvinvointialue katsoo tarkoituksenmukaiseksi tai kyse on paikallisesta yhteisjärjestöstä, voidaan tästä ehdosta poiketa.

Hyvinvointialue ei myönnä järjestöavustuksia sellaiseen yhdistyksen tuottamaan toimintaan, jota se ostaa palvelusopimuksella yhteisöiltä. Mikäli yhdistys, joka saa järjestöavustusta hyvinvointialueelta, osallistuu hyvinvointialueen järjestämään tarjouskilpailuun, tulee sen tarjousta tehdessään ilmoittaa kaikki eri toimijoilta, esimerkiksi kunnilta saamansa avustukset.

8. Hyvinvointialueella on oikeus periä myönnettyistä järjestöavustuksista saataviaan, jotka ovat erääntyneet maksettavaksi.
9. Myönnetty järjestöavustus on vaadittaessa palautettava, mikäli sitä on käytetty muuhun kuin myönnettyyn tarkoitukseen tai muita avustuksen erityisehtoja ei ole noudatettu. Vastaavasti on meneteltävä, mikäli avustuksen saaja on antanut virheellistä tai puutteellista tietoa avustusta koskevista asioista.

10. Mikäli järjestöavustuksen saaja on rekisteröity yhteisö, sen on järjestettävä kirjanpitoa kirjanpitolaista ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Järjestöavustuksen saajan on järjestettävä toiminnantarkastus tai tilintarkastus tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla.
11. Järjestöavustuksen hakijan on annettava hyvinvointialueelle tarpeellisiksi katsotut tiedot (liitteineen) avustushakemuksen käsittelyä, avustuksen myöntämistä ja käytön valvontaa varten. Hyvinvointialueella on oikeus tarkastaa avustusta hakeneen yhteisön kirjanpito ja hallinto.

4. Järjestöavustuksien haku ja maksatus

Hakuajat ja liitteet

Järjestöavustusten hakuaja ilmoitetaan erikseen.
Myöhässä tulleita hakemuksia ei käsitellä.
Avustusta haetaan sähköisesti hyvinvointialueen verkkosivujen kautta.
Hakemukseen tulee liittää pyydetyt liitteet.

Hyvinvointialue kerää henkilötietoja avustusten käsittelyssä ja avustusta hakemalla suostutaan myös henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietojen keräämisestä saa lisätietoja tietosuojaselosteesta, jotka löytyvät hyvinvointialueen verkkosivuilta.

Järjestöavustuksen maksaminen ja käytön seuranta

Järjestöavustukset voidaan maksaa aikaisintaan myöntämispäätöksen saatua lainvoiman. Maksatuksen edellytyksenä on, että vaaditut liitteet on toimitettu erikseen ilmoitettuun päivämäärään mennessä.